

COUNCIL OF EUROPE

Platform to promote the protection of
journalism and safety of journalists

SAVET EVROPE

Platforma za unapređenje zaštite novinarstva i
bezbednosti novinara

Tematski pregled¹

Ažurirano: jun 2018.

IZVEŠTAVANJE MEDIJA SA PROTESTA I DEMONSTRACIJA²

Protesti i demonstracije i način postupanja vlasti tokom istih su pitanja od javnog interesa. Mediji igraju ključnu ulogu u pružanju informacija o postupanju vlasti tokom javnih demonstracija i sprečavanju nereda. Prema relevantnoj sudskoj praksi Evropskog suda za ljudska prava, uloga predstavnika medija kao "čuvara" je od posebnog značaja u takvom kontekstu, jer njihovo prisustvo garantuje da vlasti mogu odgovarati i za postupanje prema demonstrantima i široj javnosti na velikim skupovima kao i za metode koje primenjuju radi uspostavljanje kontrole ili rasterivanja demonstranata i očuvanja javnog reda. Svaki pokušaj da se novinari udalje sa mesta demonstracija podleže strogom nadzoru prema članu 5, stav 1 Konvencije koji zahteva da lišavanje slobode ne sme biti proizvoljno, kao i da nije dovoljno da je takvo postupanje u skladu sa nacionalnim zakonom; već ono mora biti nužno u datim okolnostima. Zaštita novinara koju pruža Konvencija podrazumeva da novinari postupaju u dobroj veri sa ciljem da pruže tačne i pouzdane informacije, u skladu sa načelima odgovornog novinarstva.

¹ U ovom dokumentu je dat pregled instrumenata Saveta Evrope i relevantne sudske prakse Evropskog suda za ljudska prava koji nije sveobuhvatan. Cilj mu je da poveća nivo svesti o radnjama ili propustima nacionalnih državnih organa, koji mogu predstavljati smetnju u vezi sa članom 10 Konvencije. Ove informacije ne predstavljaju pravnu ocenu upozorenja u pogledu medijskih sloboda i sa njima ne treba postupati, niti ih koristiti na taj način.

² Ovaj dokument je preveden na srpski jezik u okviru zajedničkog programa Evropske unije i Saveta Evrope „Horizontal Facility za Zapadni Balkan i Tursku 2019-2022, i projekta „Sloboda izražavanja i sloboda medija u Srbiji (JUFREX)“. Ovaj nezvanični prevod se objavljuje uz podršku Evropske unije i Saveta Evrope, ali pod isključivom odgovornošću prevodioca.

Prevod sufinansiran
od strane Evropske unije

Prisilno uklanjanje novinara sa skupštinske galerije za novinare tokom nereda na sednici parlamenta

Selmani i drugi protiv Bivše Jugoslovenske Republike Makedonije - [67259/14](#)

Presuda 9.2.2017

Podnosioci predstavke, novinari koji su izveštavali sa skupštinske rasprave kada je došlo do koškanja koje je izazvala grupa poslanika zbog čega je reagovalo obezbeđenje. Kada su podnosioci predstavke odbili da napuste novinarsku galeriju, prisilno su udaljeni sa iste. Ustavni sud je stao na stanovište da su radnici obezbeđenja smatrali da je bilo potrebno udaljiti novinare radi njihove bezbednosti, zbog čega su prisilno udaljeni sa galerije. U postupku pred ESLJP novinari su se žalili zbog njihovog prisilnog udaljavanja sa skupštinske galerije.

Ovde se postavilo centralno pitanje, da li je postupanje na koje su se žalili novinari bilo nužno u demokratskom društvu. Prema mišljenju suda, novinari imaju ključnu ulogu u obaveštavanju javnosti o načinu na koji vlasti postupaju tokom demonstracija i u sprečavanju nemira.

Svaki pokušaj udaljavanja novinara sa mesta demonstracija mora biti podvrgnut strogoj kontroli. Taj princip se još više primenjuje kada su novinari iskoristili svoje pravo da saopštavaju javnosti informacije o ponašanju izabranih predstavnika u parlamentu i o načinu na koji su vlasti rešavale nered koji se dogodio tokom zasedanja parlamenta.

Tokom nereda u skupštini, podnosioci predstavke su bili pasivni posmatrači koji su samo obavljali svoj posao i pratili događaje. Oni nisu predstavljali nikakvu pretnju za javnu bezbednost, red u skupštini niti za bilo šta drugo. Njihovim udaljavanjem sa mesta događaja sprečeni su da dobiju informacije iz prve ruke o događajima u skupštini, što je bilo od najvećeg značaja za njihovo obavljanje novinarskog zadatka i čime su uskraćene informacije javnosti na koje je imala pravo.

Zaključak: povreda prava iz člana 10 Konvencije.

Hapšenje i osuda fotografa zbog odbijanja da postupi po nalogu policije tokom izveštavanja sa demonstracija

Pentikäinen protiv Finske

20.10.2015.

U ovom predmetu se radilo o fotografu zaposlenom u novinskoj kući, a koji je uhapšen tokom demonstracija a zatim pritvoren zbog odbijanja da postupi po nalogu policije. ESLJP je stao na stanovište da su finske vlasti zasnovale svoju odluku na relevantnim i dovoljno opravdanim razlozima i postigle ravnotežu između sukobljenih interesa. Vlasti nisu namerno sprečile ili osujetile medije da izveštavaju sa demonstracija. Gospodin Pentikäinen nije sprečen da obavlja svoj zadatak kao novinar tokom ili nakon demonstracija. On i nije uhapšen zbog obavljanja svog radnog zadatka, već zbog toga što je odbio da se povinuje naredbi policije da napusti mesto demonstracija. Oprema mu nije oduzeta i nije bio kažnjen.

Zaključak: Nije utvrđena povreda člana 10 (sloboda izražavanja).

Lišenje slobode novinara od strane upravnih organa na anti- globalističkom protestu

Butkevich protiv Rusije [5865/07](#)

Presuda od 13.2.2018

Podnosilac predstavke, novinar, uhapšen je od strane dva policajca na anti-globalističkom protestu u Sankt Peterburgu tokom kojeg je slikao protest. Nakon toga protiv njega je pokrenut postupak zbog odbijanja da postupi po policijskom nalogu zbog čega mu je suđeno po hitnom postupku u skladu sa Zakonom o upravnim sporovima. Izrečen mu je pritvor od tri dana, koji je po žalbi skraćen na dva dana.

Evropski sud za ljudska prava primetio je da ni domaće vlasti ni tužena vlada nisu pružili bilo kakvo opravdanje za administrativno hapšenje, odnosno da se ovde radilo o “izuzetnim okolnostima”, niti da je bilo “nužno da se promptno ispita ovaj slučaj, kao i da se izrekne i izvrši kazna”. Domaće vlasti su imale obavezu da dokažu da je lišenje slobode bilo “nužno” radi sprečavanja (lica) da učini prekršaj i zatim pobjegne”. Istovremeno, vlasti su trebale da imaju na umu da je mera primenjena u kontekstu administrativnog prekršaja, i, verovatno, u kontekstu ostvarivanja osnovnog prava ili slobode, poput slobode izražavanja ili slobode mirnog okupljanje, kao i da nije bilo dovoljno to što je ovakva mera propisana i izvršena u skladu sa domaćim zakonom. Član 5, stav 1 Konvencije zahteva da lišenje slobode ne sme biti proizvoljno, kao i da nije dovoljno to da mera bude propisana i izvršena u skladu sa domaćim zakonom; da ista mora biti nužna u datim okolnostima. Pritvor, prema članu 5 stav 1 (c) mora zadovoljiti uslov proporcionalnosti, što znači da mora da postoji obrazložena odluka koja uravnotežuje relevantne argumente za i protiv puštanja na slobodu. Iz tih razloga, Sud nije bio zadovoljen argumentom da je administrativno hapšenje podnosioca predstavke bilo u skladu sa ruskim zakonom, da bi takva odluka bila “zakonita” u smislu člana 5 stav 1(c) Konvencije.

Zaključak: Povreda člana 5 stav 1 Konvencije.

Zlostavljanje novinara od strane policije tokom izveštavanja sa neodobrenih demonstracija i neefikasna istraga

Nadžafli (Najafli) protiv Azerbejdžana

2.10.2012.

U ovom predmetu radilo se o novinaru koga je policija prebila dok je izveštavao sa neovlašćenih demonstracija u Bakuu. Otvorena je istraga radi utvrđivanja kako je podnosilac predstavke zadobio povrede ali je ista obustavljena jer odgovorni policajci nisu mogli da budu identifikovani.

Sud je konstatovao da je uloga štampe u saopštavanju informacija i ideja o pitanjima od javnog interesa, nesumljivo uključuje i izveštavanje o skupovima i demonstracijama u organizaciji opozicije od osnovnog značaja u svakom demokratskom društvu. Sud je utvrdio da u ovom konkretnom slučaju zlostavljanjem novinara od strane pripadnika državnih organa dok je on obavljao svoj profesionalni zadatak ozbiljno ugroženo pravo javnosti na informisanost. Bez obzira da li je postojala namera mešanja u obavljanje novinarske aktivnosti gospodina Najaflija, on je bio izložen nepotrebnoj i prekomernoj upotrebi sile, iako je pokušao da se legitimiše kao novinar na radu. Istraga po zahtevu podnosioca predstavke za zlostavljanje nije bila u skladu sa članom 3 Konvencije.

Zaključak: Povreda člana 3 (zabrana nečovečnog i ponižavajućeg postupanja) Evropske konvencije o ljudskim pravima u vezi sa zlostavljanjem gospodina Najaflija; povreda člana 3 u pogledu istrage njegovih navoda o zlostavljanju; i povreda člana 10 (sloboda izražavanja).

Novinar kome je zabranjen pristup Davosu tokom Svetskog ekonomskog foruma zbog opšte policijske zabrane zbog bojazni od neodobrenih demonstracija i nereda

Gsell protiv Švajcarske - [12675/05](#)

8.10. 2009.

Podnosiocu predstavke, novinaru koji je imao zadatak da izveštava o događaju i njegovom uticaju na poslovanje lokalnih restorana i hotela policija je zabranila pristup tokom godišnje konferencije Svetskog ekonomskog foruma (SEF) u Davosu. Nakon informacija da su planirani neredi i neodobrene demonstracije, uvedene su mnogobrojne mere bezbednosti.

Sud je utvrdio da nije postojala eksplicitna pravna osnova za uvođenja zabrane. Sud je rekao da je nadležnim organima bilo veoma teško da ocene situaciju i izvrše preciznu procenu rizika od anti-globalističkih demonstracija po javni red i bezbednost. Ipak, Sud je smatrao da nije bilo nemoguće da nadležni organi predvide razmere demonstracija s obzirom na prethodna dešavanja širom sveta i u kontekstu SEF. Pored toga, nadležni organi nisu utvrdili razliku između potencionalno nasilnih pojedinaca i mirnih demonstranata. Podnosilac predstavke je, dakle, bio žrtva mere opšte zabrane kantonalne policije koja se odnosila na sve ljude koji su želeli da posete Davos. S obzirom na posebne okolnosti slučaja, nadležni organi nisu imali pravo da koriste opštu policijsku klauzulu. Odbijanje vlasti da dozvole podnosiocu predstavke ulazak u Davos stoga nije bilo propisano zakonom.

Zaključak: Povreda člana 10 (sloboda izražavanja).

II. Evropski propisi i standardi

A. Savet Evrope

[Preporuka Rec \(2001\) 10 Komiteta ministara državama članicama u vezi sa Evropskim policijskim etičkim kodeksom, usvojena od strane Komiteta ministara 19.09. 2001 na 765. zasedanju zamenika ministara](#)

“37. Policija može upotrebiti silu samo ako je to apsolutno nužno i u onoj meri koja je potrebna da se postigne legitimni cilj.

...

43. U obavljanju svojih zadataka, policija mora uvek imati na umu osnovna prava svih lica, kao što su sloboda misli, savesti, veroispovesti, izražavanja, mirnog okupljanja, kretanja i mirnog uživanja imovine.

...

54. Lišenje slobode lica će biti ograničeno onoliko koliko je to god moguće i objavljeno uz poštovanje dostojanstva, ranjivosti i ličnih potreba pritvorenog/privedenog lica.

[Smernice Venecijanske komisije o slobodi mirnog okupljanja \(2.izdanje\) sačinjene u okviru Panela OSCE/ODIHR i Venecijanske komisije, usvojene na 83. plenarnom zasedanju \(Venecija, 4. 06. 2010\)](#)

“168. Ako se razbijanje demonstracija smatra nužnim, organizatori okupljanja i učesnici se moraju jasno i zvučno obavestiti pre nego što organi reda pristupe intervenciji. Učesnicima se takođe mora dati dovoljno vremena da se dobrovoljno raziđu. Samo ako učesnici odbiju da se raziđu, organi mogu da intervenišu. Treće strane (kao što su posmatrači, novinari i fotografi) se mogu zamoliti da se raziđu, ali se ne mogu sprečiti da posmatraju i snimaju postupanje policije. Šta više, fotografisanje ili video snimanje skupova za svrhu prikupljanja obaveštajnih podataka može obeshrabriti pojedince od ostvarivanja sloboda i stoga se ne sme činiti rutinski. Fotografisanje ili video snimanje postupanja policije od strane učesnika ili trećih strana, ne bi trebalo sprečavati, a svaki zahtev da oni predaju film ili digitalni zapis policiji mora biti predmet sudske kontrole. Nadležni organi za sprovođenje zakona moraju propisati i objaviti uslove za korišćenje takvog materijala snimljenog na javnim okupljanjima.

169. Fotografisanje i video snimanje (kako od strane organa reda ili učesnika) ne bi trebalo ograničavati, a oduzimanje i zadržavanje opreme može biti u suprotnosti sa pravom na privatni život: naime, tokom skupova nije zabranjeno fotografisanje i snimanje učesnika od strane organa reda. Međutim, posmatranje (praćenje) pojedinaca na javnom mestu radi njihove identifikacije ne predstavlja, nužno, mešanje u njihovo pravo na privatan život, ali snimanje i sistematska obrada i trajno zadržavanje takvog materijala može činiti povredu privatnosti.

Šta više, fotografisanje ili video snimanje skupova u svhu prikupljanja obaveštajnih podataka može obeshrabriti pojedince od ostvarivanja sloboda i stoga se ne sme činiti rutinski. Fotografisanje ili video snimanje postupanja policije od strane učesnika ili trećih strana, ne bi trebalo sprečavati, a svaki zahtev da oni predaju film ili digitalni zapis policiji mora biti predmet sudske kontrole. Nadležni organi za sprovođenje zakona moraju propisati i objaviti uslove za korišćenje takvog materijala snimljenog na javnim okupljanjima.

170. Pripadnici organa reda bi trebalo da usvoje kao standard organizovanje sastanaka nakon svakog skupa (a posebno nakon nerutinskih događaja). Takvi sastanci su korisni radi razmatranja više konkretnih pitanja uključujući i pitanja poštovanja ljudskih prava, zaštite zdravlja i opšte bezbednosti, bezbednosti novinara i drugih medijskih aktera, uticaja na zajednicu, operativnog planiranja i procene rizika, komunikacije, taktike izdavanja naredbi i odlučivanja, pitanja resursa i opreme, kao i potrebe za budućim obukama. Organizatori skupova bi trebalo da budu pozvani da učestvuju na ovim sastancima nakon skupova (..)

199. Pravo posmatranja javnih okupljanja je više pitanje opšteg prava na primanje informacija (poslednično pravo na slobodu izražavanja). U tom smislu, garancije koje se daju medijima su od posebnog značaja. Međutim, sloboda praćenja javnih okupljanja se ne može garantovati samo novinarima i drugim medijskim akterima, već i pripadnicima civilnog društva, kao što su aktivisti za ljudska prava koji mogu imati ulogu "javnog čuvara" i čiji je cilj da doprinesu informisanoj javnoj debati. (...)

Mediji

206. Mediji imaju istaknutu ulogu u državi u kojoj postoji vladavina prava. Uloga medija kao "javnog čuvara", jeste da pružaju informacije i ideje od javnog interesa - odnosno informacije na koje javnost ima pravo.

207. "Medijski radnici imaju važnu ulogu u pružanju nepristrasnog izveštavanja sa javnih skupova. Predstavnik OEBS-a za slobodu medija je rekao da "neometano izveštavanje o demonstracijama predstavlja pravo slobode okupljanja s obzirom da i same demonstracije predstavljaju ostvarivanje prava na slobodu govora."

208. Pored toga, skupovi, parade i druga okupljanja su često jedini način da oni koji nemaju pristup medijima, skrenu pažnju javnosti na ono što ih muči. Medijsko izveštavanje i pokrivanje događaja ukazuju na kako odgovornost organizatora, tako i organa za sprovođenje zakona. Vlasti moraju obezbediti medijima pristup svim oblicima okupljanja i praćenje postupanja policije na takvim događajima.

209. Međutim, zabeležene su mnoge situacije kada je novinarima zabranjivano ili ograničavano izveštavanje sa javnih skupova, tako što im se oduzimala oprema ili tako što su privođeni. Stoga je OEBS objavio izveštaj o postupanju prema pripadnicima medija tokom političkih demonstracija.

[Deklaracija Komiteta ministara o zaštiti novinara i drugih medijskih aktera, usvojena od strane Komiteta ministara 30. aprila 2014.](#)

"6. Evropski sud za ljudska prava je zauzeo stav da uloga novinara u demokratskom društvu im daje određena veća prava prema članu 10 Konvencija. Ostvarivanje medijskih sloboda, uključujući u vezi sa pitanjima od ozbiljnog javnog interesa podrazumeva i obaveze i odgovornosti. Zaštita predviđena članom 10 koja se odnosi na novinare i njihovo izveštavanje o pitanjima od javnog interesa podrazumeva da oni deluju u dobroj veri sa ciljem da pruže tačne i pouzdane informacije u skladu sa novinarskim etičkim kodeksom.

B. Evropska unija

[Savet Evropske unije, Smernice EU o ljudskim pravima i slobodi izražavanja onlajn i oflajn, Sastanak odbora za spoljne odnose, Brisel, 12.05. 2014, Aneks I](#)

“A. Primeri mera kojima se može podrivati ostvarivanje prava na slobodu izražavanja Zakonodavna ograničenja: Svako ograničenje prava na slobodu izražavanja mora biti propisano zakonom i izraženo samo u skladu sa međunarodnim pravo o ljudskim pravima i podvrgnuto strogom testu nužnosti i proporcionalnosti.

Nedosledna i pogrešna primena zakona se može koristiti za cenzurisanje kritika i rasprava u vezi sa pitanjima od javnog značaja, kao i za podsticanje straha i samocenzure među medijskim akterima i u javnosti. Proizvoljno regulisanje akreditacije novinara, zabrana pristupa novinara, zakonske prepreke za osnivanje medijskih organizacija, kao i propisi koji omogućavaju totalnu ili delimičnu, ex-ante ili post-facto cenzuru i zabranu rada određenih medija su primeri zakonodavnih ograničenja prava na slobodu izražavanja. Ograničenja mogu biti u vidu zakona kojima se propisuju previsoki porezi i drugi nameti, ili druge ekonomske sankcije i tržišna ograničenja.

Nacionalna bezbednost: Zaštita nacionalne bezbednosti se može zloupotrebiti na štetu slobode izražavanja. Države moraju voditi računa da se antiteroristički zakoni, zakoni o izdaji, ili slične odredbe koje se odnose na nacionalnu bezbednost (zakon o državnoj tajni, zakoni protiv pobune, itd) se izrade i primenjuju na način koji je u skladu sa obavezama koje države imaju u odnosu na međunarodne standarde o poštovanju ljudskih prava.

C. Organizacija za evrpsku bezbednost i saradnju

[Vodič za demokratsko postupanje policije \(2008\)](#)

“Održavanje javnog reda i zaštita medijskih sloboda

65. Rad policije u demokratskom društvu uključuje i omogućavanje ostvarivanje demokratskih aktivnosti. Stoga policija mora da poštuje i štiti prava na slobodu govora, slobodu izražavanja, okupljanja i kretanja, kao i slobodu od proizvoljnog hapšenja, pritvaranja i izgnastva, i nepristrasnost u sprovođenju zakona. “U slučaju nezakonitih, ali nenasilnih okupljanja, policija se mora uzdržati od upotrebe sile, a tamo gde to nije moguće i ograničiti upotrebu sile na minimum”.

66. U razbijanju nasilnih skupova, vatreno oružje se sme koristiti samo kada se manje opasna sredstva pokažu neefikasnim i kada postoji eminentna opasnost od smrti i teških povreda.

“Neselektivno pucanje iz vatrenog oružja na nasilne mase ljudi se nikada ne može smatratiti legitimnim niti prihvatljivim metodom za razbijanje demonstracija”.

[Predstavnik OEBS za slobodu medija, Specijalni izveštaj: Postupanje prema medijima tokom političkih demonstracija. Opservacije i preporuke \(OEBS, Beč, jun 2007\)](#)

„Organi sprovođenja zakona i novinari imaju posebne odgovornosti tokom javnih demonstracija. Organi sprovođenja zakona i reda su dužni da obezbede građanima ostvarivanje prava na mirno okupljanje, da zaštite prava novinara na izveštavanje sa skupa bez obzira na zakonski status događaja, kao i da suzbiju širenje nasilja uz pomoć nenasilnih sredstava [...]

“Organi sprovođenja zakona i novinari imaju posebne odgovornosti tokom javnih demonstracija. Organi sprovođenja zakona i reda su dužni da obezbede građanima ostvarivanje prava na mirno okupljanje, da zaštite prava novinara na izveštavanje sa skupa bez obzira na zakonski status događaja, kao i da suzbiju širenje nasilja uz pomoć nenasilnih sredstava [...]

Obaveze vlasti i organa sprovođenja zakona

Ovi organi imaju ustavnu obavezu da ne sprečavaju ili opstruišu rad novinara tokom javnih demonstracija, a novinari imaju pravo na pravično i suzdržano postupanje policije prema njima. Organi za sprovođenje zakona imaju ulogu da štite javni red, kao i pravo na slobodan protok informacija i imaju obavezu da obezbede pravo na slobodu okupljanja.

U ovom pogledu treba imati na umu i praktična razmatranja. Policija mora da pravi razliku između demonstranata i novinara u situacijama kada se emocije velikog broja ljudi uzburkaju. Stoga mora postojati mehanizam uz pomoć kojeg policija može da brzo proceni ko bi trebalo da ima pristup događaju.

Sažetak preporuka

1. Pripadnici organa sprovođenja zakona imaju ustavnu obavezu da ne sprečavaju ili opstruišu rad novinara tokom demonstracija. Novinari imaju pravo na pravično i suzdržano postupanje policije prema njima.
2. Viši policijski službenici koji su odgovorni za postupanje policije imaju obavezu da obezbede da su svi policajci koji obezbeđuju događaj adekvatno obučeni i informisani o ulozi novinara, a posebno tokom javnih demonstracija. Svi slučajevi neprimerenog ili preteranog reagovanja policije prema novinarima se moraju posebno tretirati, bez obzira na to da li su demonstracije odobrene ili ne. U ovakvim situacijama potrebno je da nadređeni policijski službenici reaguju kako bi se sprečilo ponavljanje neprimerenih reakcija i čime bi se poslao jasan signal da se takvo postupanje ne sme i neće tolerisati.
3. Ne postoji potreba za posebnom akreditacijom novinara koji izveštavaju sa demonstracija, osim kada su resursi, kao što su na primer, vreme i prostor ograničeni. Novinari koji odluče da izveštavaju sa “neodobrenih demonstracija” moraju uživati isto poštovanje i zaštitu policije kao i na svim drugim javnim događajima.
4. Namerni pokušaji da se oduzme ili ošteti oprema novinara, ili da se spreči izveštavanje predstavlja krivično delo, a odgovorni za takvo postupanje krivično odgovoraju u skladu sa zakonom. Oduzimanje štampanog materijala, video ili audio zapisa i sl. predstavlja delo cenzure i kao takvo je zabranjeno međunarodnim standardima. Uloga, funkcija, odgovornosti i prava medija bi trebalo da čine sastavni deo nastavnih planova i programa za obuku policajaca čije radne obaveze uključuju i postupanje sa masama ljudi.

...

6. I nadležni organi i medijski radnici imaju obavezu da postupaju prema etičkim kodeksima, na čemu moraju insistirati šefovi policije i glavni i odgovorni urednici medija tokom obuke. Šefovi policije bi trebalo da obezbede da policajci budu informisani o ulozi i funkciji novinara. Takođe, oni moraju preduzeti mere u slučaju prekoračenja ovlašćenja od strane policijskih službenika. Medijski radnici mogu pomoći tako što će se tokom samih dešavanja među demonstrantima držati po strani i identifikovati kao novinari.

Prevod ovog dokumenta je pripremljen uz finansijsku podršku Evropske unije i Saveta Evrope. Izraženi stavovi ne izražavaju nužno mišljenja Evropske unije.

Prevod sufinansiran
od strane Evropske unije

